

Bilag 5.3. Hovedstaden som global iværksætterhotspot for en bæredygtig fremtid

Baggrunden for hovedstadens fyrtårnsinitiativ

Det globale marked er i dag præget af komplekse forandringer, der både foregår mere hastigt og mere uforudsigeligt end tidligere. Coronakrisen er et nærværende og højaktuelt eksempel på, hvordan en uventet krise kan hive tæppet væk under hovedstadens tusinde af små virksomheder og iværksættere. Andre store udfordringer, som fx klimaforandringerne og tab af biodiversitet, ligger foran os, og de skaber både store risici og muligheder for hovedstadsområdet og for den enkelte virksomhed og iværksætter.

Et fyrtårn i hovedstaden bør have perspektiv for, at der ligger en opgave med at innovere, udvikle og fremtidsruste hovedstaden til dels at kunne *imødegå* de store samfundsmæssige udfordringer, vi står overfor, dels at kunne *imødekomme* den stigende globale efterspørgsel efter bæredygtige løsninger på samfundsudfordringerne.

Hovedstadens udfordringer rummer store potentialer

Mange af de udfordringer, der vil præge hovedstadsregionen og dens erhvervsliv de kommende år har en rød tråd, der kan sammenfattes i begrebet *bæredygtighed*, og som også FN's verdensmål er et pejlemærke for: De udspringer af (ofte globale) udfordringer ift. urbanisering, livsstilssygdomme, ny teknologi, globale leverandørkæder, social ulighed, ressourceknaphed, klima- og miljøforandringer m.v. Dette scenario skaber omvendt også nye muligheder for udviklingen af hovedstaden og dens erhvervsliv.

Hovedstadens iværksætterøkosystem er en vigtig international konkurrenceparameter

Den store koncentration af iværksættere i hovedstaden spiller her en vigtig rolle. Iværksætteri er nemlig ikke blot et centralt omdrejningspunkt for de mange tusinde af mennesker i hovedstaden, der har det som deres levebrød. Hovedstadens kritiske masse af iværksættere indgår som et vigtigt led i den samlede innovationskraft og udvikling af nye bæredygtige løsninger i hovedstaden, der både her og nu og på sigt kan føre til mange arbejdspladser på tværs af brancher. Der forudsætter imidlertid at, hovedstaden vedvarende udvikles og styrkes som en attraktiv metropol i den internationale konkurrence med andre hovedstæder.

Hovedstaden er godt på vej men skal styrkes internationalt set for at nå i mål

Hovedstadens udvikling som metropolregion skal jf. erhvervsfremmestrategien *Erhvervsfremme i Danmark 2020-2023* i høj grad ses i lyset af hovedstadsområdets internationale konkurrencedygtighed, der forventes at blive et stadigt vigtigere parameter for virksomhedernes muligheder. Hovedstadsområdets erhvervsmæssige betydning hviler på et samspil af en række internationalt konkurrencedygtige storbystyrker, der understøtter vækst på tværs af brancher og regionale skel. Dette samspil af storbystyrker – økosystemet – er karakteriseret ved en tæt koncentration af virksomheder, erhvervsstyrker, relativ god tilgængelighed til den rette arbejdskraft fra ind- og udland, mange stærke uddannelses- og forskningsinstitutioner, god adgang til kapital, en stærk infrastruktur, høj liveability og en stærkt stigende internationalisering m.v.¹

Analysen² peger dog på, at hovedstadens *iværksætterøkosystem* halter markant efter andre økosystemer som fx Stockholm, Berlin og Helsinki, bl.a. fordi hovedstadens iværksætterøkosystem ikke er lige så modent og mangler en grundlæggende global

¹ Erhvervsfremme i Danmark 2020-2023, s.109.

² Startup Genome (2019); Global Entrepreneurship Index (2018)

iværksætterkultur. Det betyder, at hovedstaden ikke i lige så høj grad får del i den innovation, kapital, og de kompetencer og markedsmuligheder som skabes globalt set i de større regionale iværksætterøkosystemer. Dermed er der også risiko for, at den enkelte iværksætter, ikke får del i de store potentialer, der findes i hovedstadens koncentration af forskning, kompetencer, private iværksættermiljøer m.v. Det går i sidste end ud over både væksten og beskæftigelsen i hovedstadsområdet.

Det ligger et stort stedbundet potentiale for hovedstaden i at styrke iværksætterøkosystemet mhp. at ruste hovedstaden til effektivt at kunne adressere de samfundsmæssige udfordringer den står over for de kommende år, og hvis hovedstaden skal have større andel i det stigende globale marked for bæredygtige løsninger. Dette kan med fordel gøres i samspil med større virksomheder og det offentlige på tværs af sektorer og brancher.

Vision

Visionen er en folkebevægelse af iværksættere for en fremtidsorienteret hovedstad, der løser lokale og globale samfundsudfordringer. En samlet vision hvor:

- Hovedstaden er et førende og attraktivt globalt hotspot for iværksætteri, hvor alle iværksættere har muligheden for at realisere deres iværksætterdrømme (*bredden*), og hvor talenterne realiserer deres potentialer (*rollemodellerne*), der tilsammen skaber nye og værdiskabende synergier i et sammenhængende økosystem (*infrastrukturen*) og herigennem løser lokale og globale samfundsmæssige udfordringer (*retningen*).

Formål og ambition

Hovedstadens fyrtårnsinitiativ har som ambition at blive et internationalt konkurrence-dygtigt iværksætterhotspot for bæredygtighed, der ruster hovedstaden til at imødegå kritiske samfundsudfordringer på tværs af brancher, og til effektivt at imødekomme den stigende efterspørgsel på bæredygtige løsninger lokalt og globalt.

[Det kan overvejes at formulere et konkret ambitionsmål]

Iværksætterøkosystemet udgør den fælles centrale infrastruktur, der skaber både muligheder og barrierer for den enkelte aktør. For at nå i mål, er det afgørende at styrke sammenhængen i hovedstadens iværksætterøkosystem såvel som dets internationale format, for det er kun herigennem, at hovedstaden kan blive et attraktivt iværksætterhotspot, der udmærker sig i den internationale konkurrence for bæredygtige løsninger.

Det fremgår af *Erhvervsfremme i Danmark 2020-2023*³, at selvom der er en høj specialisering inden for både life science og det maritime område, er hovedstadsområdets særkende ikke enkelte stærke brancher eller teknologiområder, men en samling af tæt sammenvævede storbystyrker. Denne karakteristik betyder ikke, at hovedstadens fyrtårnsinitiativ ikke kan tage udgangspunkt i potentialer som fx life science, men en sådan prioritering bør ske med øje for sammenhængen til iværksætterøkosystemet og den samlede ambition for hovedstaden. Ethvert initiativ i fyrtårnet kan således ses som byggesten mod den samlede ambition.

³Erhvervsfremme i Danmark 2020-2023 s. 113.

Det bør som led i prioritering af initiativer drøftes, hvordan man bedst måler indsatser, og herigennem bidrager til at sikre et virksomhedsrettet og efterspørgselsdrevet output.

Nedenfor gives *eksempler* på initiativer, der - blandt andre - kan bidrage til at løfte ambitionen.

Initiativer kan fx tage udgangspunkt i en stedbunden branchespecialisering

- **Life science i samspil med iværksætteri:** Life science har stort potentiale i at imødekomme den stigende lokale og globale efterspørgsel efter nye og bedre sundhedsløsninger. Som nævnt ovenfor er hovedstaden kendetegnet ved en høj specialisering inden for life science. Bedre udnyttelse af iværksætterpotentialer kan bidrage til at styrke både iværksættere og life science-området i den internationale konkurrence. En sådan indsats kan også være en løftestang for andre brancher/områder til gavn for den samlede ambition.

Initiativer kan fx tage udgangspunkt i en stedbunden brancheudfordring

- **Turismebranchen i samspil med iværksætteri:** Turismebranchen er en vigtig branche for hovedstaden og mange af dens virksomheder afhænger heraf. Det er også et eksempel på en branche, der i hovedstadsområdet er særligt hårdt ramt af COVID-19 pandemien. Iværksætteri kan med fordel indgå som et vigtigt led i omstilling af branchen mod en anderledes værdikæde og ny markedssituation.

Initiativer kan fx tage udgangspunkt i en storbystyrke med iværksætteri som drivkraft

- **Liveability drevet af iværksætteri:** Liveability handler om alle de forhold, der gør hovedstaden til et attraktivt sted at leve, i form af fx en stærk infrastruktur, bæredygtig nordisk mad, lokale grønne tiltag, sikkerhed, sociale netværk osv. Det er et stærkt internationalt konkurrenceparameter for hovedstaden, og et område i god udvikling. Iværksætteri spiller en vigtig rolle for denne udvikling. Det ses f.eks. inden for restaurations- og oplevelsesbranchen, mobilitet og grøn omstilling, hvor mange iværksættere i høj grad har bidraget til at styrke hovedstadens liveability ved at udvikle og udbyde produkter og serviceydelser, der er på forkant med globale trends inden for bl.a. bæredygtighed. Der er fortsat et stort uudnyttet potentiale i at indtænke iværksætteri i hovedstadens udvikling på dette område jf. det regionale kapitel for hovedstaden i Erhvervsfremme i Danmark 2020-2013.

Initiativer kan være med til at skabe værdi for både iværksættere og lokalsamfundet

- **Byudvikling i synergi med iværksætteri:** Iværksættere har brug for billige boliger, sociale miljøer og netværk. Hovedstaden har brug for at udvikle kommuner og lokale bydele. Selvom væksten i hovedstadsområdet samlet set er høj, er der dog stor forskel på de enkelte kommuner. Her kan samtænkning af iværksætterkollegier og byudvikling være en måde at kombinere forskellige behov og skabe nye synergier.

Initiativer kan fx formulere lokale målsætninger, der understøtter nationale ambitioner

- **Flere grønne iværksættere i hovedstaden:** Den grønne omstilling er blandt de helt store globale udfordringer. For at lykkes kræver det en samlet indsats af historiske dimensioner. Der ligger et stort potentiale i at mobilisere og fremme grønne iværksættere på tværs af brancher fra den selvstændige frisør til den højt specialiserede ingeniør. En sådan indsats vil kunne bidrage til udviklingen af nye grønne forretningsmodeller, og harmonerer med en iværksætterkultur drevet af høj omstillingsparathed. Det kunne også handle om at understøtte et grønt og globalt mindset, såvel som at inspirere arbejdssøgende dimittender og nyuddannede, fra både universiteter og erhvervsuddannelserne, til at kaste sig ud i grønt iværksætteri.
- **Flere udenlandske iværksættertalenter til hovedstaden:** Tiltrækning og udvikling af talent er afgørende for innovation, iværksætteri og succesfulde virksomheder i hovedstaden, da talenterne – lokale såvel som globale – tilfører kompetencer, viden og nye ideer til hovedstaden. Hovedstaden skal fremme de spirende talenter med et globalt mindset og samtidig tiltrække de udenlandske talenter, der søger en sikker storby med et – i international sammenhæng – højt ligestillingsniveau, og med gode forhold for børnefamilier osv.
- **Flere lokale rollemodeller i hovedstaden:** Rollemodeller hjælper og inspirerer iværksættere ved at gøre iværksætteri mere tilgængeligt og øge lokal støtte gennem genkendelige og tilgængelige mentorer og netværk. Samtidig løftes diversiteten inden for iværksætteri ved at have genkendelige rollemodeller, så flere har de bedste forudsætninger til at bidrage til innovation og vækst i hovedstaden. Kvinders adgang til rollemodeller og netværk spiller fx en rolle i at flere kvinder vælger iværksættervejen. Denne indsats kan også med fordel kobles med talentindsatsen.

Initiativer kan fx kombinere tværgående virkemidler med lokale erhvervsressourcer

- **Partnerskaber** mellem iværksættere, større lokale virksomheder og det offentlige inden for og på tværs af sektorer og brancher kan dels øge iværksætteres adgang til fx kompetencer, testanlæg, kundegrupper, kapital m.v. i hovedstadens økosystem, dels øge virksomhedernes adgang til innovation og investeringer ift. hovedstadens iværksættervirksomhederne.
- **Mentorkorps:** Der kan med fordel etableres mentorkorps bestående af erfarne erhvervs personer, investorer, større virksomheder og andre ressourcepersoner (der eksempelvis midlertidigt har mistet deres arbejde) som værdifulde mentorer for eksisterende og kommende iværksættere på deres vej mod at lykkes som iværksættere frem for lønmodtagere.

Iværksætteri som omdrejningspunkt for fremtidens arbejdspladser

En stærk iværksætterånd står om noget som et fælles kendetegn for grundlæggerne af ikke bare de store danske virksomheder, der i dag står som deres egne fyrtårne, men for de mange tusinde af ejerledede virksomheder, der udgør ryggraden i dansk erhvervs- liv.

Grundlæggerne var populært sagt *datidens iværksættere*, der skabte *nutidens arbejdspladser*. Det er tale om virksomheder, der har præget vores identitet, og som i dag omsætter for milliarder på det globale marked, vi som lille åben økonomi er så afhængige af. Komprimeret og kommercialiseret "på flaske", er der tale om en lokalt forankret, men global orienteret, dansk iværksætterånd. Den iværksættersucces er i dag udfordret af komplekse globale forandringer, der både foregår mere hastigt og uforudsigeligt end tidligere.

For store virksomheder kan mødet med nutidens iværksættere populært sagt være som at se sin grundlæggers iværksætterånd i øjnene: Iværksættere har evnen til at udfordre og inspirere eksisterende erhverv til at tænke nyt og anderledes. Det er der brug for.

Men nutidens iværksættere skaber også arbejdspladser. De gør det imidlertid kun til - og for - alvor, når deres evne til at tænke nyt og anderledes omsættes til nye teknologier, løsninger og forretningsmodeller, og de samtidigt har rammerne til at skabe og udvikle deres forretning. OECD m.fl. peger desuden på, at vækstvirksomheder bidrager forholdsmæssigt mere til at skabe jobs og vækst end andre virksomheder, og såkaldte "scale-ups" er mere produktive, innovative, internationale og diverse end deres 'peers'.

Dog bør der ikke udelukkende sætte fokus på- "gazellerne"⁴ eller "enhjørninger"⁵. Disse typer startups har uforholdsmæssig stor indflydelse på jobskabelse og spredning af innovation, men er få. Desuden er det vanskeligt at forudsige, hvilke virksomheder der vil vokse på forhånd, da nystartede virksomheder med vækstpotentiale kommer fra mange forskellige sektorer og driver mange forskellige slags forretningsmodeller (OECD, 2020).

Hovedstaden har potentialet til at realisere ambitionen

Ser man på internationale målinger af overlevelsesraten de første 3-5 år blandt nyetablerede virksomheder, ligger Danmark under EU-gennemsnittet (se bilag 3).

Overlevelsesraten er dog ikke den eneste målestok for iværksætteri - men et relevant pejlemærke. For at Danmark kan blive en globalt attraktiv iværksætternation, der kan konkurrere om globale kompetencer, viden, kapital og den stigende efterspørgsel efter bæredygtige løsninger, er det ikke tilstrækkelig at flere iværksættere overlever. Det kræver en international konkurrencedygtig hovedstad for bæredygtige løsninger med et iværksætterøkosystem i verdensklasse, der kan tiltrække global opmærksomhed, kapital, viden og talent.

Erfaringerne fra udlandet viser desuden, at større iværksættermetropoler også har en afsmittende effekt på væksten i resten af landet⁶.

Som figur 1 illustrerer, er hovedstaden er kendetegnet for en kritisk masse af iværksættere. Af de 33.295 virksomheder, der etableres hvert år i Danmark, står hovedstaden for 13.372 – altså over en tredjedel.

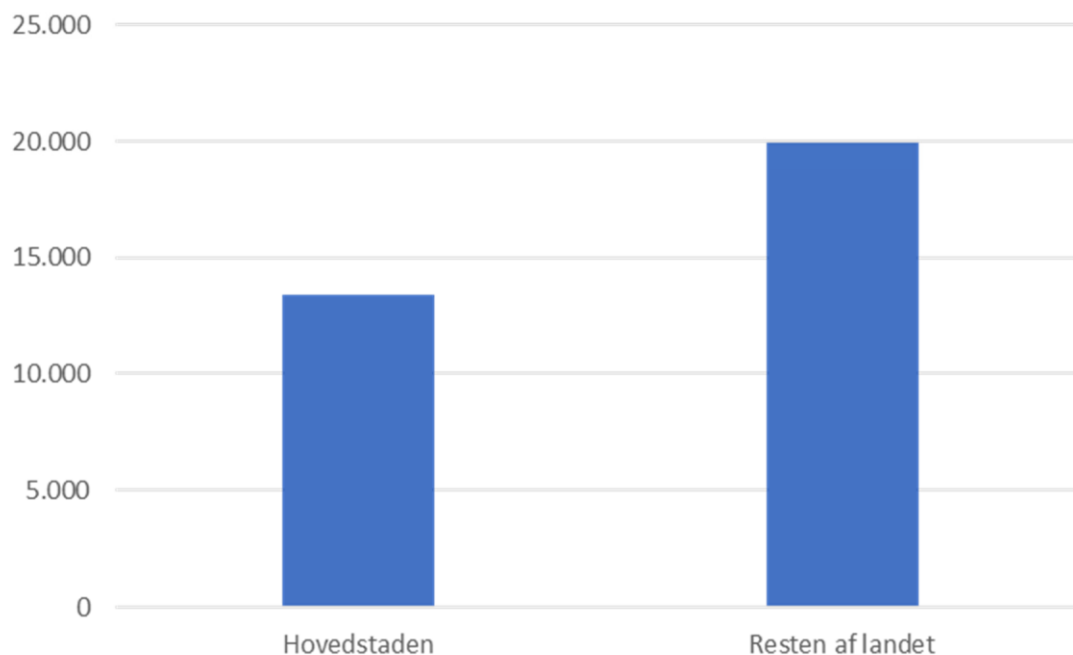
⁴ virksomheder op til 5 år med en gennemsnitlig årlig vækst på mere end mindst 10% om året over en treårsperiode

⁵ privatejede startups med en værdiansættelse på over 1 mia. USD

⁶ Startupblink

Figur 1

Antal nye virksomheder i EH Hovedstaden (ekskl. Bornholm) og resten af landet, 2018

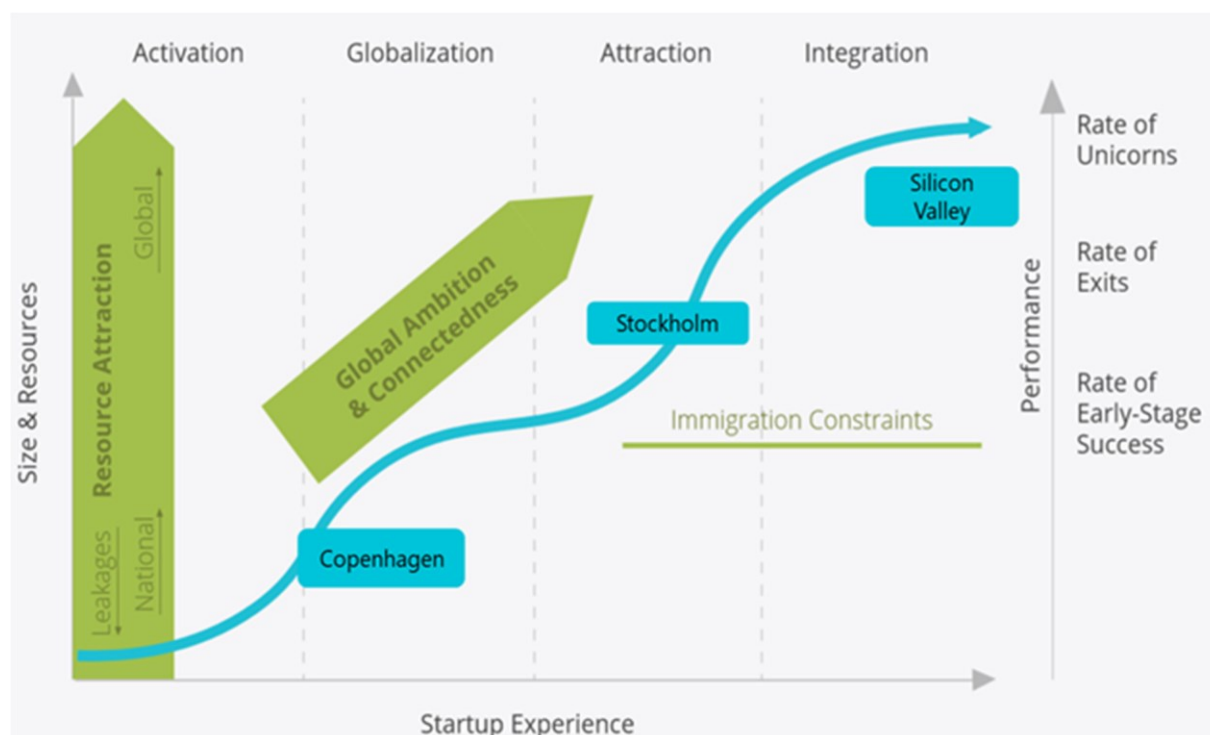
Kilde: Danmarks Statistik

Hovedstaden er i en god udvikling men ikke i mål

Figur 2 nedenfor viser, at hovedstadens iværksætterøkosystem befinder sig i en tidlig globaliseringsfase, og udmærker sig blandt økosystemer i samme fase, som et økosystem, der vækster.⁷ Det er et godt udgangspunkt. Mængden og kvaliteten af startups er høj, globaliseringsniveauet er gennemsnitligt, og der er høj lokal "connectedness", hvor startups er godt forbundet til det regionale marked og til de lokale aktører (investorer, eksperter, virksomhedsejere).

⁷ Analysen tager afsæt i Erhvervsstyrelsens samarbejde med analysevirksomheden Startup Genome, der analyserer og benchmarker omkring 150 regionale iværksætterøkosystemer, herunder Danmarks økosystemer. Erhvervsstyrelsen har i sit arbejde med at analysere Danmarks iværksætterøkosystem løbende inddraget eksperter og relevante aktører fra iværksætterøkosystemet via workshops og rundbordssamtaler

Figur 2⁸

Det amerikanskbaserede Startup Genome, der har specialiseret sig i iværksætterøkosystemer, vurderer, at der er behov for at videreudvikle hovedstadens økosystem hen mod sen globaliseringsfase eller tidlig attraction-/tiltrækningsfase, da økosystemet er langt mindre globalt forankret sammenlignet med lignende økosystemer. Særligt halter hovedstadens økosystem efter ift. at kunne tiltrække globale ressourcer, kapital og kompetencer.

Anbefalingen fra Startup Genome er ikke at efterligne Silicon Valley, der ikke alene er langt foran på mange parametre, men også kommer ud af sin særlige kontekst og historie. Anbefalingen er snarere at finde ind til hovedstadens egen fortælling, og give den ben at gå på. Fyrtårnet er en mulighed for at få hovedstaden til rykke sig op ad kurven over attraktive globale iværksætterøkosystemer.

Der er imidlertid kortlagt fire grundlæggende områder, som alle iværksætterøkosystemer med fordel bør forholde sig til/fokusere på for at videreudvikle sig:

1. Styrke den globale kultur
2. Udnytte lokale styrkepositioner/erhvervspotentialer
3. Styrke branding

⁸ Figur 2 har til hensigt at illustrere, hvor København ligger relativt til andre iværksætterøkosystemer som fx Stockholm. Det skal dog bemærkes, at figuren er baseret på komplekse metodiske variabler, der indikerer iværksætterøkosystemet fase/stadie. [For yderligere information vedr. metoden bag figuren, følg linket til Startup Genome.](#)

4. Sikre adgang til kapital.

I bilag 1 præsenteres de fire ovenstående områder i form af en ramme for kortlægning af mulige initiativer og partnerskaber inden for ovenstående fokusområder, som bygger på data, analyse og interessentdialog (jf. bilag 2) på iværksætterområdet.

Næste skridt

Det er klart, at hovedstadens ambition rækker flere år ud i tiden. For at nå i mål vil det kræve en samlet indsats på tværs af hovedstadsregionen i samspil med staten, kommuner, private og offentlige fonde, vidensinstitutioner, private aktører, større virksomheder, iværksættermiljøer m.fl.

Bestyrelsen i Erhvervshus Hovedstadens indledende dialog med lokale aktører såvel private som offentlige giver opbakning og lovende samarbejdsmuligheder, idet de kan se potentialet i en styrket indsats indenfor iværksætteri i hovedstaden.

Dette oplæg præsenterer en ramme for hvordan ambitionen kan realiseres gennem identificering og udmøntning af konkrete initiativer og partnerskaber på kort og på længere sigt i samarbejde med staten, kommuner, private og offentlige aktører – og ikke mindst virksomhederne og iværksætterne selv.

Det er således for tidligt at præsentere en liste af x antal konkrete initiativer/partnerskaber. Bestyrelsen i Erhvervshus hovedstaden har sat en proces i gang med at identificere relevante initiativer og partnere jf. bilag 1 (kortlægning) og bilag 2 (tentativ aktørliste).

Det skal bemærkes, at nævnte ramme jf. bilag 1 kan anvendes som et dialogværktøj for kortlægning af mulige initiativer og partnerskaber lokalt, regionalt og nationalt.

Rammen er således relevant både ift. at definere/afgrænse hovedstadens fyrtårn, men også ift. at synliggøre, hvordan fyrtårnet kan supplere andre (nationale) indsatser og omvendt.

Endeligt er det vigtigt at understrege, at realiseringen af hovedstadens ambition i sidste ende også afhænger af nationale rammevilkår, der – naturligvis – også er relevante for iværksættere i andre dele af landet.

Bilag 1: Ramme for kortlægning af initiativer og partnerskaber

I det følgende præsenteres en generisk ramme, der kan anvendes som et dialogværktøj for kortlægning af mulige initiativer og partnerskaber lokalt, regionalt og nationalt.

Rammen er således relevant både ift. at definere/afgrænse hovedstadens fyrtårn, men også ift. at synliggøre, hvordan fyrtårnet kan supplere andre (nationale) indsatser og omvendt.

Rammen bygger på data, analyse og interessedialog på iværksætterområdet, som peger på, at de stærke iværksættermetropoler på forskellig vis netop udmærker sig inden for områder som 1) global kultur, 2) lokale styrkepositioner/erhvervspotentialer, 3) branding, 4) adgang til kapital. Hermed fungerer rammen også som et samlet benchmark for hovedstadens ambition.

Det betyder ikke, at alle fire fokusområder kan eller skal styrkes i samme omfang. Hvert fokusområde repræsenterer en grundlæggende udfordring ift. at rykke sig som iværksætterhotspot, og kan rumme op til flere både store og små initiativer, hvoraf nogle kan være specifikke for hovedstaden og andre relevante for hele landet jf. den tentative kortlægning nedenfor.

Som eksempel på en lignende tilgang, der samler en bred vifte af initiativer og programmer under fire brede fokusområder og et overordnet strategisk fokus, kan henvises til hjemmesiden "[Partnership for New York City](#)".

Fokusområde: Global kultur

Analysen fra Startup Genome og Global Entrepreneurship Index peger bl.a. på, at danske startups ikke er globale nok. Deres ambitionsniveau og strategi for at indtage nye markeder og eksport er lavt sammenlignet med andre lande, og de tænker mere nationalt og regionalt i deres forretningsmodel end globalt. På trods af, at Københavns økosystem følger gennemsnittet ift. lignende økosystemer i samme fase (Startup Genomes, 2019), halter København markant efter andre byer som Stockholm, Helsinki, Tel Aviv og Berlin, hvorfor der er behov for, at den globale kultur, det globale mindset, styrkes. Dog viser analysen fra Startup Genome, at danske iværksættere har høje ambitioner om at forandre verden (hvilket tyder på et mindset omkring bæredygtighed).

I nedenstående arbejdsskema for global kultur oplistes forslag på en række overordnede målsætninger for det respektive fokusområde.

Arbejdsskema: Global kultur

Fokusområde	Overordnede Målsætninger	Barrierer	Virkemidler	Aktører
Fremme global kultur	Tiltrække og fastholde udenlandsk talent	Svagt narrativ Vanskelig adgang til dansk arbejdsmarked Lukkede sociale "danske" fællesskaber – det er vanskeligt at falde til socialt Immigrationsregler Spouses har svært ved at finde jobmuligheder	Keystone Team til at koordinere og brande udadtil (se note) Startup Denmark Inklusionsmiljøer Soft-landing program	Erhvervsstyrelsen (Startup DK) IRIS STAR CopCap UM International House Kommuner ...
	Fremme flere lokale iværksættere med globalt mindset	Ikke 'born global' Fokus på nærmarked	Rollemodeller Undervisning Exchange-programmer Adressere fælles globale udfordringer via offentlige midler/programmer.	Fonden For Entreprenørskab Universiteter Dansk Iværksætterforening TechBBQ DEB ERST Kommuner
	Fremme gode boligmuligheder og miljøer i hele hovedstaden	Lejeboliger er dyre Iværksætterne bor spredt	Housing, fx iværksætterkollegier (vigtigt at tænke i spillover effekt og synergier ift. byudvikling i hele hovedstaden)	Kommuner Staten Pensionselskaber ...
	?			

Fokusområde Erhvervspotentialer

Initiativer, der skal bidrage til at hovedstaden bliver et internationalt konkurrencedygtigt iværksætterhotspot, kan med fordel tage udgangspunkt i konkrete brancher/sektorer, som rummer unikke potentialer for erhvervslivet generelt og for iværksætteri. Pointen er at udnytte disse erhvervspotentialer uden at ambitionen for hovedstaden som iværksætterhotspot afgrænses til én sektor, én industri, én styrkeposition.

Initiativer kan variere i form og ambitionsniveau. Dialogen med interessenter fremhævede bl.a. behovet for at inddrage især de store virksomheder i partnerskaber. Hvilke områder, der bør prioriteres skal afsøges nærmere, og må også afhænge af de private og offentligere aktører, der kan og vil forpligtes sig.

Arbejdsskema: Erhvervspotentialer

Fokusområde	Overordnede Målsætninger	Barrierer	Virkemidler	Aktører
Fremme løsninger qua styrkepositioner og iværksætteri	Styrke iværksætteri og innovation indenfor	Aktuelt, er der manglende mandat og fokus	Keystone Team: Nye/styrket samarbejdsrelationer og partnerskaber (se note). Etablere og understøtte specifikke programmer inden for udvalgte styrkepositioner Tilskudsordninger	Relevante klynger EH HS DEB Kommuner
	udvalgte styrkepositioner med lokalt og globalt potentiale (se note)	Ny forskning bliver ikke i høj nok grad til spin-offs, men licenseres oftest ind i store virksomheder Adgang til kommercielliserings- og forretningskompetencer er vanskeligt (kilde: ViV-panel)	Styrke og dyrke innovation og videnuddeling Indtænke startups i offentligt-private projekter og give adgang til testfaciliteter og fysiske miljøer med know-how.	ERST (fx challenges.dk) Klyngerne DEB Universiteterne UFM GTS'erne Kommuner
	?			

Fokusområde: Branding

Dialogen med interessenter peger på et behov for at styrke hovedstadens branding. Brandingen skal dels understøtte fyrtårnets narrativ om sig selv (fortællingen starter hos os selv), dels opbygge en globalt orienteret identitet, dels profilere hovedstaden globalt, der binder økosystemet sammen og synliggør det som globalt knudepunkt.

I det regionale kapitel for strategien *Erhvervsfremme i Danmark 2020-2023*, fremhæves en række såkaldte storbystyrker, der også bør indtænkes i brandingen (fx liveability, infrastruktur m.v.). I international sammenhæng vil hovedstaden også kunne promoveres over for kvindelige talenter og rollemodeller, der søger en sikker storby med et – i international sammenhæng – højt ligestillingsniveau, og med gode forhold for børnefamilier osv.

Arbejdsskema: Branding

Hovedudfordring / Fokusområde	Overordnede Målsætninger	Barrierer	Virkemidler	Aktører
Styrke branding	Styrke og promovere narrativet om Hovedstaden som iværksætterhotspot, der løser globale udfordringer Herunder kobling til konkrete tilbud/styrke om fx liveability, infrastruktur m.v. (se foregående slide) ?	Mangler klart, fælles, synligt narrativ Mangler synliggørelse af Hovedstadens tilbud/styrker	Promovere hovedstadens tilbud/styrker internationalt i sammenhæng med narrativet.	Digital Hub DK UM CopCap EH HS Kommuner

Fokusområde: Adgang til kapital

Adgangen til kapital har haft et særligt fokus de seneste år, og er på flere områder blevet forbedret. Ventureinvesteringerne i danske virksomheder ligger fx nu over OECD-gennemsnittet (Invest Europe, 2019). Investeringer i virksomhedernes sene accelerationsfase ligger dog fortsat meget lavt i international sammenligning (Invest Europe, 2019), og da Danmark er et lille land, kan der også være betydelig variation i tilgængeligheden af kapital på tværs af brancher.

Adgangen til kapital er vigtig, og noget der konstant bør være fokus på – både lokalt og nationalt. Spørgsmålet er derfor lige så meget, og måske i højere grad for dette projekt, hvad der kan lade sig gøre inden for den kapital, der findes lokalt i det nuværende erhvervsfremmesystem – og et potentielt fyrtårn.

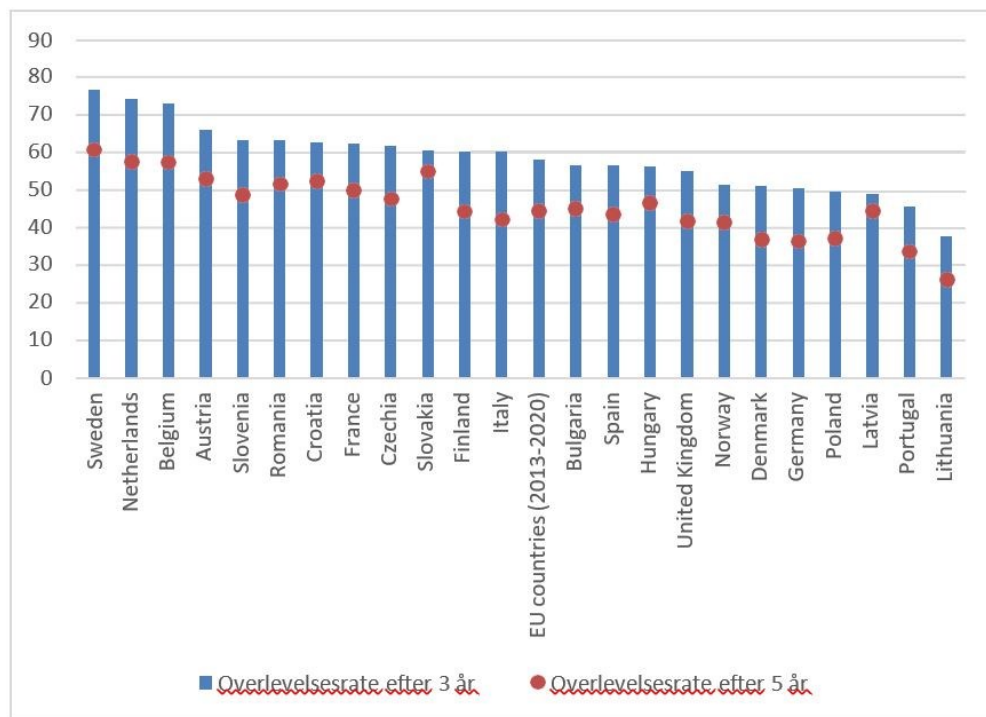
Arbejdsskema: Adgang til kapital

Hovedudfordring /Fokusområde	Overordnede Målsætninger	Barrierer	Virkemidler	Aktører
Fremme bedre adgang til kapital	Iværksættere i hovedstaden har den nødvendige adgang til risikovillig kapital.	<p>Adgang til tålmodig kapital</p> <p>Kommercialisering og skalering indenfor fx deep tech er typisk kapitaltungt.</p> <p>De fleste af venturekapitalfirmaerne i København er lokale</p> <p>Sammenlignet har startups i København mindre adgang til acceleratører</p> <p>Uforløste potentialer ifm. at flere kvinder stifter virksomheder</p> <p>Få løst specifikke opgaver, der er dyre (fx juridisk rådgivning)</p>	<p>Aktivere og koordinere business angels ifm. at øge seed-funding.</p> <p>Styrke BA og kapitalforvalteres netværk globalt og lokalt</p> <p>Aktivere eksisterende kapital (pension)</p> <p>Styrke/opkvalificere aktører i kapitalmarkedet ift. udvalgte fokusområder</p> <p>Alle typer ordninger, herunder erhvervshusenes, har fokus på at løse kapitaludfordringer ifm. iværksætternes konkrete opgaver.</p>	<p>Fonde</p> <p>Business Angels (dem selv og deres netværk)/DanBan</p> <p>Vækstfonden</p> <p>Innovationsfonden</p> <p>Private aktører som fx ByFounders, PreSeed Ventures, SeedCapital</p> <p>Dansk Crowdfunding Forening</p> <p>DEB</p> <p>EH HS</p> <p>...</p>

Bilag 2: Aktøroverblik (tentativt)

	Aktør	Sektor	Bidrag
Offentlige	Copenhagen Capacity	Tiltrækning af kapital	Int. kontakt til investorer og talenter
	Wonderful Copenhagen	Turisme	Iværksætterit turisme
	Trade Council	Internationalisering	Internationalisering
	Iris Group	Analyser og baggrund	Viden og data
	KKR/kommuner	Kommune	Ophæng og dialog til alle kommuner
	Erhvervshus Hovedstaden	Virksomhedssparing	Viden og erfaring med iværksættere
	Fonden for entreprenørskab	Uddannelse	Iværksætterit skoler
	Universiteter DTU & CBS	Uddannelse	Iværksætterit universiteter/spinn off
	Innovationsfonden	Finansiering	Kapitalfremskaffelse
	Vækstfonden	Finansiering	Kapitalfremskaffelse
	Undervisnings- og forskningsministeriet	Uddannelse	Uddannelse og klynger
	Klynger (lifescience & fintech)	Innovation	
	Erhvervsstyrelsen	Generel erhvervsfremme	Viden, rammer og indsigt nationalt
Private	Tech BBQ	Tiltrækning af talent	Event og viden
	Ny tech- interesseorganisation	Iværksætterit	Viden og dialog med iværksættere
	The Hub	Finansiering	Platform for iværksættere og aktører
	Dansk Iværksætter Forening	Iværksætterit	Repræsenterer iværksættere

Bilag 3: Overlevelsesrate efter 3 og 5 år, 2018

Note: Overlevelsesrate defineres her som, andelen af virksomheder etableret i hhv. 2013 og 2015, der stadig var aktive i 2018.
 Kilde: Eurostat